

บันทึก

เรื่อง การลงนามในหนังสือสำคัญของสำนักงานพระคลังข้างที่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (อนุกรรมการร่างกฎหมาย ชุดที่ ๓) ได้พิจารณาข้อขัดข้องซึ่งได้เกิดขึ้นเนื่องจากการที่สำนักพระราชวัง และสำนักงานพระคลังข้างที่หมดฐานะเป็นนิติบุคคล อันเป็นเหตุให้ศาลไม่ยอมรับสำนักงานเหล่านี้ซึ่งเป็นโจทก์หรือจำเลยอยู่ในศาลนั้นว่าเป็นนิติบุคคล

คณะกรรมการได้ระลึกลึงทางแก้ซึ่งได้เสนอไว้ ๓ ประการ คือ

- ๑) ให้นายกรัฐมนตรีเป็นผู้ลงนามในหนังสือสำคัญต่าง ๆ (เช่น พ้องคำให้การ ฯลฯ) ซึ่งจะต้องกระทำเกี่ยวกับกิจการของสำนักงานพระคลังข้างที่
- ๒) ให้นายกรัฐมนตรีทำหนังสือมอบฉันทะให้ผู้อำนวยการสำนักงานพระคลังข้างที่ลงนามในหนังสือสำคัญแทนสำนักงานนั้น
- ๓) ให้ออกพระราชกฤษฎีกาให้ผู้อำนวยการสำนักงานพระคลังข้างที่มีอำนาจลงนามในหนังสือสำคัญแทนสำนักงานพระคลังข้างที่ตลอดไป

คณะกรรมการมีความเห็นพ้องด้วยบันทึกของสำนักงานพระคลังข้างที่ซึ่งว่าทางแก้ตามข้อ ๑ และข้อ ๒ นั้น ไม่เป็นการสมควร เพราะเหตุว่าสำนักงานพระคลังข้างที่อยู่ในฐานะพิเศษ ซึ่งมีกิจการงานมากอันจะเป็นการเพิ่มภาระงานประจำวันแก่นายกรัฐมนตรีโดยใช้เหตุ และตามข้อ ๓ นั้นแล้ว ก็ออกจะเป็นการผิดปกติดูอยู่ ในการที่จะออกพระราชกฤษฎีกาให้ผู้อำนวยการของสำนักงานในราชการมีอำนาจลงนามในหนังสือสำคัญแทนสำนักงานนั้น ทั้งนี้อาจเห็นได้จากฐานะอันพิเศษของสำนักงานพระคลังข้างที่ ซึ่งตามทางปฏิบัติการมีหน้าที่กิจการงานเช่นเดียวกับส่วนราชการหน่วยหนึ่ง

แต่ในกรณี ทั้ง ๓ ประการซึ่งได้กล่าวมาข้างต้นนั้น ข้อบกพร่องในทางกฎหมายคงมีอยู่เช่นเดียวกัน กล่าวคือ นายกรัฐมนตรีหรือผู้อำนวยการสำนักงานพระคลังข้างที่ ก็จะต้องกระทำกิจการเรื่องหนึ่ง ๆ เป็นส่วนตัว และด้วยเหตุที่สำนักงานพระคลังข้างที่มิได้มีฐานะเป็นนิติบุคคลแล้ว ศาลก็คงไม่พิจารณาเลยว่า บุคคลที่กล่าวนี้กระทำการแทนสำนักงานหรือไม่

คณะกรรมการเชื่อว่าทางแก้ที่ดีที่สุด และที่ง่ายที่สุด ก็คือ ยกฐานะของสำนักงานพระคลังข้างที่ขึ้นเป็นนิติบุคคลเสียใหม่ หากว่าการยกฐานะนี้ได้กระทำโดยบทกฎหมายแล้วก็ไม่มีส่วนใดขัดข้องเลย โดยที่ได้ยอมรับว่าฐานะของสำนักงานพระคลังข้างที่อยู่ในอันที่จะต้องดำเนินการงานซึ่งมีสภาพอันพิเศษ จึงสมควรกำหนดสภาพอันพิเศษของ นิติบุคคล ให้ไว้จะเป็นประโยชน์ดียิ่งกว่าออกพระราชกฤษฎีกาให้อำนาจพิเศษแก่ผู้อำนวยการ และย่อมจะเป็นการชอบด้วยแนวความคิดในทางกฎหมายยิ่งกว่าด้วย

(ลงนาม) ประพนธ์นิติสรค์

เลขธิการ

คณะกรรมการกฤษฎีกา

๑๗ กันยายน ๒๕๖๘